

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtru[m] forma consecrationis panis sit conueniens, Hoc est corpus, &c. 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

tum, perficeretur hoc sacramentum: quia intentio faceret, ut hæc verba intelligerentur quasi ex persona Christi prolata, etiam si verbis præcedentibus hoc non recitaretur. Graviter tamen peccaret sacerdos sic conficiens hoc sacramentum, utpote ritum Ecclesiæ non servans. Nec est simile de baptismo, quod est sacramentum necessitatis: defectum autem huius sacramenti potest supplere spiritualis manducatio, sicut August. * dicit.

ARTIC. II.

Virum hæc sit conveniens forma consecrationis panis, Hæc est corpus meum?

trac. 20. 2.
10. to. 9.
Colligi-
tur etiã
ex eo qd
ex Aug.
refertur
de cons. d.
a. c. Nul-
li.
465
Su. q. 60.
a. 3. co. et
q. 85. a. 2.
co. et inf.
q. 83. a. 4.
ad 1. Q.
q. 84. a. 3.
co. Q. 4.
d. 8. q. 2.
ar. 1. q. 1.
et 2. et a.
4. q. 3. Q.
1. Co. 11.
le. 5. co. 4.
* 1. 4. c. 4.
nõ pro: ul
a pri. t. 4.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod hæc non sit conveniens forma consecrationis panis, hoc est corpus meum. Per formam enim sacramenti debet exprimi sacramenti effectus. Sed effectus, qui fit in consecratione panis, est conversio substantiæ panis in corpus Christi, quæ magis exprimitur per hoc verbum, Fit, quam per hoc verbum, Est. Ergo in forma consecrationis deberet dici, hoc fit corpus meum.

¶ 2 Præterea, Ambros. † dicit in lib. de sacramentis, Sermo Christi hoc conficit sacramentum: quis sermo Christi? hic, quo facta sunt omnia. Iussit Dominus, & facta sunt cæli & terra. Ergo & forma huius sacramenti convenientior esset per verbum imperativum, ut diceretur, hoc fit corpus meum.

¶ 3 Præterea, Per subiectum huius locutionis importatur illud quod convertitur, sicut per prædicatû importatur conversionis terminus. Sed sicut est determinatum id in quod fit conversio (non enim fit conversio nisi in corpus Christi) ita est determinatum id quod convertitur: non enim convertitur in corpus Christi nisi panis. Ergo sicut ex parte prædicati ponitur nomen, ita ex parte subiecti debet poni nomen, ut dicatur, hic panis est corpus meum.

¶ 4 Præterea, Sicut id, in quod terminatur conversio, est determinatæ naturæ, (quia est corpus) ita etiam

eiam est determinata personæ. Ergo sicut ad determinandum naturam dicitur corpus, ita ad determinandam personam deberet dici, hoc est corpus Christi.

¶ Præterea, In verbis formæ non debet poni aliquid, quod non sit de substantia eius. Inconuenienter ergo additur in quibusdam libris hæc coniunctio, Enim, quæ non est de substantia formæ.

SED contra est, quod Dominus hac forma in consecrando est usus, vt patet Matthæi 26.

RESPONDEO dicendum, quod hæc est conueniens forma consecrationis panis. Dicitur enim, quod hæc consecratio consistit in conuersione substantiæ panis in corpus Christi. Oportet autem formam sacramenti significare id, quod in sacramento efficitur. Vnde & forma consecrationis panis debet significare ipsam conuersionem panis in corpus Christi. In qua tria considerantur, scilicet ipsa conuersio, & terminus à quo, & terminus ad quem. Conuersio autem potest considerari dupliciter. Vno modo, vt in fieri: alio modo, vt in facto esse. Non autem debuit significari conuersio in hac forma, vt in fieri, sed vt in facto esse. Primo quidem, quia hæc conuersio non est successiua (vt supra dictum est) sed instantanea. In huiusmodi autem mutationibus fieri, non est nisi factum esse. Secundo, quia ita se habent formæ sacramentales ad significandum effectum sacramenti, sicut se habent formæ artificiales ad representandum effectum artis. Forma autem artificialis, est similitudo ultimi effectus, in quem fertur intentio artificis: sicut forma artis in mente adificatoris, est forma domus ædificatæ principaliter; ædificationis autem per consequens. Vnde & in hac forma debet exprimi conuersio, vt in facto esse, ad quod fertur intentio. Et quia ipsa conuersio exprimitur in hac forma, vt in facto esse, necesse est quod extrema conuersionis significentur, vt se habent in facto esse conuersionis. Tunc autem terminus ad quem, habet propriam naturam suam substantiam: sed terminus à quo, non manet secundum suam substantiam,

art. præc.

q. 75. a. 7

Y 2 tiam,

tiam, sed solum secundum accidentia, quibus sensui subiacet, & ad sensum determinari pōt. Vnde conuenienter terminus conuersionis à quo, exprimitur per pronomen demonstratiuum relatū ad accidentia sensibilia, quæ manent: terminus autem ad quem exprimitur per nomen significans naturā eius, in quod fit conuersio. Quod quidem est totum corpus Christi, & non sola caro eius, ut dictum est †. Vnde hæc forma est conuenientissima, Hoc est corpus meum.

q. 76. a. 1
ad 2.

in co. ar.

Ad primum ergo dicendum, quòd fieri non est ultimus effectus huius cōsecrationis; sed factū esse, ut dictū est *. Et ideo hoc potius exprimi debet in forma.

Ad secundum dicendum, quòd sermo Dei operatus est in creatione rerum, qui etiā operatur in hac consecratione: aliter tamen, & aliter. Nam hic operatur effectiue & sacramentaliter, id est, secundum vim significationis. Et ideo oportet in hoc sermone significari ultimum effectum consecrationis per verbum, substantiuum indicatiui modi, & presentis temporis. Sed in creatione rerum operatus est solum effectiue: quæ quidem efficiētia est per imperium suæ sapientię. Et ideo in creatione rerum exprimitur sermo diuinus per verbum imperatiui modi: secundum illud Genes. 1. Fiat lux, & facta est lux.

Ad tertium dicendum, quòd terminus à quo in ipso facto esse conuersionis, non retinet naturam suæ substantię, sicut terminus ad quē. Et ideo nō est simile.

Ad quartum dicendum, quod per hoc pronomen, Meū, quòd includit demonstrationem primæ personæ (quæ est persona loquentis) sufficienter exprimitur persona Christi: ex cuius persona hæc proferuntur, ut dictum est *.

a. prac. et
ar. 1.

Ad quintum dicendum, quòd hæc coniunctio, Enim, apponitur in hac forma secundum consuetudinem Romanæ Ecclesiæ, à beato Petro Apostolo deriuatam: & hoc propter continuationem ad verba præcedentia. Et ideo non est de forma; sicut nec verba præcedentia formam.